

יומא פח

שאלה: מאי נעילת שערים?

ר' רב	שמואל
צלוחא יתירתא	מה אנו מה חיינו

הלכה: אמר רב: תפלת נעילה פוטרת את של ערבית.

קשר בין הלכה זו לדעת רב בעניין תוכן נעילה: רב לטעמיה, דאמר צלוחא יתירה היא, וכיון דצלי ליה - תו לא צריך.

קושי: ומי אמר רב הכי? והאמר רב: הלכה כדברי האומר תפלת ערבית רשות!

תירוץ: לדברי האומר חובה קאמר.

עוד קושי: מיתיבי: אור יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה, שחרית שבע ומתודה, מוסף שבע

ומתודה, בנעילה מתפלל שבע ומתודה, ערבית מתפלל שבע מעין שמונה עשרה. רבי חנינא בן

גמליאל משום אבותיו מתפלל שמונה עשרה שלימות, מפני שצריך לומר הבדלה בחונן הדעת.

מברייתא זו משמע שנעילה אינה פוטרת ערבית כי אומרים שניהם

תירוץ: תנאי היא, דתניא:

רב – תפילת נעילה פוטרת ערבית	דעה אחרת – תפילת נעילה אינה פוטרת ערבית
כל חייבי טבילות טובלין כדרכן ביום הכפורים. נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יום הכפורים. בעל קרי טובל והולך עד המנחה. תפילת נעילה בלילה – ולכן פוטרת ערבית	רבי יוסי אומר: כל היום כולו כי זמן נעילה ביום ולכן אינה יכולה לפטור ערבית

סתירה בין ברייתות

תנא קמא	ר' יוסי	פתרון
ברייתא 1	כל חייבי טבילות טובלין כדרכן ביום הכפורים. נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יום הכפורים. בעל קרי טובל והולך עד המנחה	לא התפלל נעילה
ברייתא 2	הזב והזבה המצורע והמצורעת ובוועל נדה וטמא מת טובלין כדרכן ביום הכיפורים. נדה ויולדת טובלות כדרכן בלילי יום הכפורים. בעל קרי טובל והולך כל היום כולו.	התפלל כבר נעילה
קושי על הפתרון	אי דצלי - מאי טעמייהו דרבנן?	
תירוץ	טבילה בזמנה מצוה ← טבילה בזמנה לא מצווה	
קושי על התירוץ	מכלל דרבי יוסי סבר לאו מצוה? והתניא: הרי שהיה שם כתוב על בשרו הרי זה לא ירחץ ולא יסוך ולא יעמוד במקום הטנופת, נזדמנה לו טבילת מצוה - כורך עליו גמי ויורד וטובל. רבי יוסי אומר: יורד וטובל כדרכו, ובלבד שלא ישפשף	
תירוץ	ההיא רבי יוסי בר יהודה היא. דתניא, רבי יוסי בר יהודה אומר: דיה לטבילה שתהא באחרונה.	

הבאת ברייתא: תנו רבנן: הרואה קרי ביום הכפורים — יורד וטובל, ולערב ישפשף. לערב? מאי דהוה הוה? אלא אימא: מבערב ישפשף.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

ברייטא אחרת בנושא : תני תנא קמיה דרב נחמן : הרואה קרי ביום הכפורים — עונותיו מחולין לו.
קושי מברייטא אחרת : והתניא : עונותיו סדורין!
תירוץ : מאי סדורין — סדורין לימחל .
עוד ברייתא בנושא : תנא דבי רבי ישמעאל : הרואה קרי ביום הכפורים — ידאג כל השנה כולה, ואם
עלתה לו שנה — מובטח לו שהוא בן העולם הבא.

דברי אמוראים בנושא : אמר רב נחמן בר יצחק : תדע, שכל העולם כולו רעב והוא שבע.
כי אתא רב דימי אמר : מפיש חיי סגי ומסגי .

